

Splošne vesti.

ZA UČITELJSKO GOSPODARSKO POSLOVALNICO!

Vsem članom logaškega učiteljskega društva! Po našem stanovskem glasilu »Tovariš« ste obveščeni, da se je o priliki zadnje seje širjega sosveta ustanovila nova naša gospodarska organizacija — zadruga »Učiteljska gospodarska poslovalnica«. Ta naša najmlajša gospodarska organizacija, katere namen je preskrbeti šolo z vsemi pripomočki in potrebščinami, je prvi korak h gospodarski osamosvojitvi stanovske organizacije, je temeljni kamen Učiteljskega doma. Njen obstoj je odvisen samo od nas samih od naše stanovske zavednosti, Tovariši in tovarišice! Apeliram na Vašo preiskušeno stanovsko disciplino in pričakujem, da bode vse potrebščine v bodoče naročili le pri naši poslovalnici.

Vsled sklepa zadnje odboreve seje pristopi naše društvo z vsemi člani k Poslovalnici. Zadruga deluje in vpisnino plača društvena blagajna za vse in so se tozadevna navodila že dala društvenemu blagajniku. Zato pozivam vse člane, ki do danes še niso poravnali društvene članarine za tekoče upravno leto, da to storijo do konca tega meseca. Tudi obveznosti do Učiteljskega doma poravnajte sedaj o priliki izplačila drugega obroka razlik. Pričakujem da moj poziv ne bode zaman. Bodimo mi prvi, ki kažemo pot ostalim, da se uresničijo naše sanje — karoli nosi naše ime, naj bode naše!

Karel Štravs l. r., predsednik.

— Kakor poročajo listi je baje imenovan Andrej Skulj za oblastnega šolskega nadzornika v ljubljanski oblasti, sedanjí oblastni šolski nadzornik Fortunat Lužar je pa upokojen, ker je dopolnih 35 službenih let. Kakor znano je bil Andrej Skulj že vsičasno imenovan za oblastnega šolskega nadzornika, a zopet razrešen. Poverjeništvu nima o gornjem imenovanju nobenih poročil in tudi ni imelo z imenovanjem nobenih oficijelnih in ne osebnih stikov.

— Kranjsko učiteljsko društvo poklanja Učiteljskemu domu 1000 Din povodom imenovanja And. Skulja za oblastnega šolskega nadzornika.

— Nertsične vesti o izpremembi v vladi. Predsednik ministrskega sveta in notranji minister gen. Živković je izdal vsem velikim županom naslednjo okrožnico: Obveščam sem, da se razširjajo med ljudstvom vesti, da se sedanji režim ne bo več dolgo držal, da bo v vladi sprememba in da se bo partijski režim kmalu zopet povrnil. — Take in slične vesti razširjajo bivši partizani, ki jim je bila politika profesija in so od nje živeli, ali pa drugi ljudje, ki ni v njihovem interesu da bi se naša država konsolidirala. V kolikor nimajo take vesti karakterja razdiralne propagande, vendar je njihov smoter obdržati si bivše strankarske pristaše, obdržati bivšim politikom vpliv med narodom in odvrniti uradništvo od neodvisnega in nepristranskega dela, da bi se potem isto pri delu zopet oziralo na osebne in strankarske vplive. Sprejmite na znanje in sporočite tudi vsemu podrejenemu uradništvu, da so vsi ti in slični glasovi popolnoma neresnični in tendenciozni. — Globoki in veliki so bili razlogi, ki so privedli Njegovo Veličanstvo kralja dne 6. januarja t. l. do velikega koraka in delovni program, ki ga ima izvršiti sedanja kraljevska vlada je tako obsežen, da zahteva dolgo periodo časa za njegovo dovršitev in saniranje razmer v državi. Jasno postane potemtakem vsakomur, da bo trajal sedanji režim toliko časa, dokler ne bodo vsi veliki državni in narodni posli dovršeni koristno za narod. — Beganje uradništva s takimi glasovi je brez vsake podlage, ker uradniki služijo kralju in domovini in dokler tako služijo, se jim ne more dogoditi nikoli nič neprijetnega, marveč bodo v vseh okoliščinah in razmerah zaščiteni in ocenjeni samo za vestno in nepristransko službo. Nasprotno ako ne bodo odločni v izvajanju ideje novega režima, marveč bodo kolebali in ostali še nadalje pod vplivom bivših strankarjev, tedaj šele morejo pričakovati slabe posledice za svoje kolebanje in pasivnost. Razširjevalce takih in sličnih lažnivih in vznemirajočih glasov podvržite najstrožji odgovornosti in obvestite me o vsakem takim slučaju.

— Posledice novega stanovanjskega zakona so že kažejo. Dočim posamezni gospodarji (dasi so zelo redki) upoštevajo nepopolni gnotni položaj najemnikov, so drugi, čim jim je to postalo mogoče pokazali, da jih ni prav nič sram izrabljati stisko, v kateri se nahaja danes ogromna večina najemnikov srednjih in vsi najemniki nižjih slojev. Za danes navajamo samo en tak primer brezvestnega navijanja najemnin. V okoliški občini severno od Ljubljane, ki po novem stanovanjskem zakonu ne spada več med zaščitene kraje, je hišni posestnik zvišal 14% lozničarskim družinam najemnine za njihova itak dovolj berca in tesna stanovanja od 175 Din na 600 Din mesečno. Povišanje znaša torej skoro 350%. Če pomislimo, da znašajo plače teh železničarjev povprečno po 1400 Din na mesec, si težko izračunimo, kako naj to družine žive. Dostavljamo samo še to, da je ta odušični hišni lastnik svojo hišo šele pred kratkim kupil. — Prosimo vse drž. nameščence, da nam sliče slučajev navijanja najemnin sporoče s točnimi in podrobnimi podatki. — (»Naš Glas«).

— Vprašanje nadzorstva v šoli. »Slovesec« poroča: Na neki šoli je prišlo do spora, ker se je neki učitelj protivil ispekciji veronauke od strani cerkve. Ministrstvo je izdalo okrožnico, ki je zelo značilna, kako tolmači pojem nadzorstva. Ministrstvo opozarja da bi se taki spori lahko razširili po vsej državi.

Zato načelno podaja sledeče mišljenje, ki se je v ministrstvu za prosveto že uvedlo v prakso. Sklicuje se na to, da je šolski pouk državen in da je v vsej državi pouk na isti osnovi, da morajo vse šole dajati moralno vzgojo, da vzbude v mladini čut državnosti, zavesti v duhu narodnega edinstva in verske stpnosti. Osnovni pouk je v državi splošen, obvezen. Verski pouk se daje po željah roditeljev. Vse ustanove za prosveto stoji pod državnim nadzorstvom. Ker je verski pouk učni predmet in predpisan v programu, postavi veroučitelje in nadzorstvo ministrstvo za prosveto in je evidentno, da morajo vršiti nadzorstvo samo organi ministrstva za prosveto.

— Učiteljske premeštitive morajo biti izvršene do 1. septembra. Prosvetni minister je poslal vsem načelnikom razpis, v katerem jih opozarja, da se morajo vse šolske premeštitive, v kolikor pridejo v poštev učiteljske in profesorske moči, izvršiti do 15. avgusta, tako da bodo vsi učitelji in profesorji že 1. septembra na svojih mestih, da ne bo pouk trpel radi preseljevanja.

— 10letnica zagrebške pedagoške šole. Koncem letošnjega leta bo preteklo 10 let, odkar obstoja Višja pedagoška šola v Zagrebu, katera je dala doslej okrog 600 učiteljev meščanskih šol in učiteljšč, pa lepo število šolskih nadzornikov. To je naša najstarejša institucija za višje izobraževanje učiteljstva, dokler so mu zaprta vrata univerze. Društvo slušateljev Višje pedagoške šole v Zagrebu namerava ob proslavi 10letnice izdati almanah v katerem bodo izšle razprave iz teoretične in praktične pedagogike, dalje razprave iz posameznih strokovnih predmetov in statistično poročilo o šoli. Pozivljamo vse absolvente k sodelovanju in prosimo, da pošljejo svoje prispevke najkasneje do 1. oktobra t. l. — »Društvo slušateljev višje pedagoške šole«. (Redakcijski odbor).

— Na državnem moškem učiteljšču v Mariboru bo vpisovanje v 1. letnik za šolsko leto 1929/30. v ponedeljek, dne 1. julija od 8.—10. ure dopoldne. Vpisovalo se bo samo odlični, prav dobre in dobre absolvente meščanskih šol, ki imajo dober posluš, so popolnoma zdravi ter imajo v slov. jeziku, zemljepisu zgodovini, matematiki, fiziki in kemiji vsaj red »dobro«. Vpisovalo se bo tudi dobre absolvente nižje gimnazije ali realke. V slučaju, da s temi ne bo doseženo število 40, se bo sprejemalo v začetku šolskega leta 1929/30. dne 2. septembra tudi nekaj takih absolventov meščanskih šol, ki bi morali delati sprejemni izpit. Sprejemni izpiti bodo po potrebi samo 2. septembra. Ravnateljstva meščanskih šol naj blagovolijo na to učence opozoriti pri završnem izpitu za mešč. šole!

— Prvi dar od prve plače Učit. domu v Mariboru je daroval v znesku 100 Din volonter tov. Vladimir Loparnik v Mariboru. Kje ste še drugi naši volonterji in volonterke, da bi se spomnili našega Učit. doma?

— Vse šolske upravitelje(ice) mariborske oblasti prosim Učit. dom v Mariboru, da mi zanesljivo vrnejo po vplačilu II. obroka daril od razlik one »izkaz«, ki so ga prejeli o priliki izplačila prvega obroka od Učit. doma. Izkaz naj obsega vse učiteljstvo dotične šole, torej tudi one, ki niso prejeli razlike ali pa niso hoteli ničesar darovati. To se zabeleži v »opombi«. Izkaz potrebujemo neobhodno radi evidencije. Pri priobčevanju daril so bile pravič navedene samo šole. Sedaj pa bo Učit. dom priobčeval v »Tovarišu« vsa imena posameznikov v zneskom od prvega in drugega obroka. Ako je kdo založil dotični izkaz ali pa polčnico, naj zahteva pri U. D. drugega. Tovarišice i tovariši! Na delo! Naš dom v Mariboru mora stati vsaj ob svoji desetletnici!

— V Ljutomeru je umrla 7. t. m. učiteljva vdova in posestnica gospa Marija Karba, mati učiteljice Inke K. pri Sv. Križu na Murškem polju. Rajna je bila zvesta podpornica vseh narodnih podjetij v mestu in v okolici. Blagopokojna je bila vzorna gospodinja in dobra mamica svoji hčerki edinki, ki je poročena z inž. g. Kladnikom v Pristini. Zaupčim naše sožalje, pokojnici pa večni mir!

— Jubilantom — mature, ki pošiljajo brez obzira na prostor v listu dolge novice za list, da jim ni potreba pisati dopisnic, sporočamo, da stane vsaka vrsta med tekstom 7 Din, ki jih bo uprava absolutno zaračunala, če se bo z njimi obremenjeval list. To smo primorani storiti z ozirom na tesen prostor in na proračun, ki se bo moral v prihodnjem poslovnem letu v znesku 76.000 Din kriti z inserati.

— Učiteljskim maturantom mariborskim iz l. 1880., 1881. in 1882. prijazno naznanjamo, da se vrši letos naš običajni tovariški sestanek v našem dijaškem mestu Mariboru in to v restavraciji »Gambrin« dne 13. in 14. julija 1929. Prosimo za slučajna naročila in poročila, posebno za dnevni red, da pravčasno odredimo potrebno tudi za slučajno spremstvo boljših polovic. Naše stremljenje bode, da vsem ustrežemo. Vzpored po dogovoru sledi. Tovariške pozdrave. Sklicatelj: Š. Šalamun, A. Porekar in Fran Kocbek.

— Maturantnje iz l. 1909! Ali se ne bi letos v počitnicah sešle, da vidimo po 20 letih, koliko nas je še in obudimo spomine na mladostna leta? Pridite vse, kjerkoli ste in v kakršnemkoli stanu! Sestanek v Ljubljani. Najprimernejši čas bi bil v začetku julija. Dan in kraj objavimo v »Učit. Tov.« Sporočite svoj prihod Gizeli Sedlakovi učiteljici v Mostah ali pa podpisani Marici Koželj-Bulčevi, Novo mesto.

— Maturantom l. 1909. učiteljšča v Kopru. Letos obhajamo 20letnico mature, zadnje v Kopru. Sporočite, kje bi se sestali, da bi nekoliko obudili spomine, na naslov: Franjo Jakopec, šolski uprav., Senovo pri Rajhenburgu.

„Moje stanovanje se kar blešči od snage,“

pravi mlada gospa Mica. „RADION mi olajšuje delo, ker pere ne samo perilo, ampak tudi stopnice, vrata in tla. Vse to čisti RADION brez truda in hitro.“

Varuje perilo!

— Tovariši iz l. 1909! Letos obhajamo dvajsetletnico mature. Z nami se snidajo vsi oni sešolci, ki so študirali z nami, ne glede na to, ali so maturirali z nami in se potem posvetili učiteljskemu stanu ali ne. Tovariši: Stanko, Metod, Janez in France pravijo, da naj se snidemo. Torej, to je prvi poziv in predlog: Snidemo se prve dni julija v Kamniku in potem gremo v Kamniško Bistrico. Med tednom ni mnogo ljudi tam in zato bode prav prijetno. Planinski dom je nov in prostora je dovolj. Andreje, ki si kamniški »purgar« že ne vem koliko let, bodeš pa napravil »svojni načrt«. Če ste zadovoljni s tem, sporočite uredniku »Učit. Tov.«, da mi javi potem odgovor. Tako bode najmanj pisarij in bode najbolje izpadlo. Svoječas smo bili »železni letniki«, ki je držal skupaj kakor evek. Pokažite ob dvajsetletnici, da smo še tisti gadjel! — Božo.

— Maturantnje iz l. 1909. praznujemo letos dvajsetletnico mature. Dolga je bila doba 20 let, ko smo zapustili ljubljansko učiteljšče, a vendar je hitro prešla. Z nekaterimi tovariši se nismo videli, kar smo zapustili šolske klopi. Lepo bi bilo, da bi se zopet enkrat sešli. Zato prosim vse tovariše, ki so bili takrat v četrtem letniku, da mi sporoče, kje naj bi se sešli. Mogoče bi bilo umestno, da se snidemo o priliki pokrajinske skupščine UJU v Ljubljani. Eventuelne želje in navsete mi sporočite. S tovariškim pozdravom: Fr. Hočvar, učitelj, Stara cerkev pri Kočevju.

— 40letnico mature je praznovalo pretekli teden vseh še živčih 10 tovarišev iz ljubljanskega učiteljšča, in sicer: Josip Armič, Pavel Gorjup, Rudolf Horvat, Josip Novak, Hugon Plhak, Vendelin Sadar, Alojzij Schechel, Albert Sič, Josip Stritar in Emil Volc. Vseh tovarišev-maturantov pa je bilo 20, od katerih je umrlo 9, a eden je odšel preko Velike luže in ni za njim nobenega sledu. Nepozabnih rajnkih smo se spomnili s sv. mašo-zadušnico. Na obed smo »poleteli« z avtobusom v prijazno Lukovico, odkoder smo se proti večeru vrnili zopet v Ljubljano.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Zitnih kav je več vrst, ŽIKA je pa samo ena. Zaradi njenih velikih vrednosti za zdravje ima vedno več prijateljev. Ni čudno, če se pojavljajo tudi ponaredbe. Pri nakupu je paziti zato na ime »ŽIKA«.

Med prijateljami: »Svetujem Vam draga gospa, da vzamete za pranje perila SCHICHTOV »RADION«. — Poglejte današnji oglas!»

— Ugoden nakup perila! Moško perilo, delavsko in finejše vrste cefir, poppelin prodaja ta mesec pod tovarniško ceno tovarna perila »TRIGLAVE«, Kolodvorska ulica 8, nasproti hotela Štrukelj.

Svetovni rekordi v plavanju.

Svetovni rekord v vztrajnem plavanju je na Angleškem dosegel 17. septembra 1928 Arthur Rizzo in to na razburkanem odprtem morju, pod zelo nepovoljnimi pogoji, plaval je 57 ur in 17 minut.

Pri tretji Wrigleysevi maratonski prireditvi na jezeru Ontario v Kanadi, ki se je vršila v septembru pr. l. je od 200 tekmovalcev, med katerimi so bili najboljši svetovni plavalci, ostal po sedmih urah v zelo hladni vodi samo Francoz Georges Michel, znameniti rekorder, ki še vedno drži svoj rekord v preplavanju Canal La Manche iz l. 1925. Georges Michel je vztrajal v vodi še nadaljnje štiri ure, nakar je tudi njega premagala hladna voda in je moral odstopiti od nadaljnega tekmovalja.

Arthur Rizzo kakor tudi Georges Michel se imata zahvaliti za svoje zmage seveda predvsem svojim športnim sposobnostim, ampak oba sta se med tekmovaljem hranila izključno le z Ovomaltinom in izjavljata soglasno, da je samo prehrana z Ovomaltinom obvarovala njiju energijo, delovanje mišic in polet.

Tudi švicarski dolžinski rekord na progi Nyon-Zeneva v dolžini 22 km, ki ga je dosegel v 9 urah in 37 sekundah André Doria, je bil izvršen z aktivno podporo Ovomaltine.

Naša gospodarska organizacija.

— Učiteljski dom v Ljubljani. Prejel sem nastopna darila: Virnik Josip, Ljupšte v Srbiji 50 Din; omizje v Trbovljah 40 Din; neimenovana učiteljica iz radovljiškega okraja obveznico 135 Din; Jan Marija, učiteljica v Preserju obveznico 128 Din; Rupret Vinco, upravitelj v Smedniku obveznico 107 Din; Drnovšek Franja, učiteljica v Trbovljah obveznico 103-50 Din; Ferdo Wigela iz Loškega potočka namesto venca na grob prijatelju Rusu 100 Din; učiteljstvo na Viču 210 Din; Ana Maljčeva, učiteljica, Primskovo 100 Din; Josip Bezljav, ravnatelj meščanske šole v pok. v Ljubljani 30 Din; litijski šolarji-veleesejmarji 114 Din; Fran Rojina, upravitelj v pok., Zgornja Siška 25 Din; Julka Povšnar uprav. v Kočri 14 Din; skupaj 1156-50 Din. — Ob izplačilu II. obroka dolžnih razlik spomnite se v obilnem številu Učit. doma. Ako nimate položnice, kupite jo lahko na vsakem poštnem uradu. Naša čekovna številka je 13.939. Josip Kopal, blagajnik.

Miroslava Leitgeb / Ljubljana, Jurčičev trg šte. 3. Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija. Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtisk.